

Fattigdomsflygtninge dør på vej fra Afrika til Europa. Død flygtning i sandet nær den spanske by Tarifa.

Det er en udfordring for Europa og Nord Amerika at vise, at man kan nedsætte det økologiske fodspor samtidig med, at livskvaliteten i hvert fald ikke forringes. Det er helt nødvendigt af hensyn til kommende generationer, men også fordi en bæredygtig udvikling forudsætter, at uligheden i verden mindskes. Det skal kunne lade sig gøre at opfylde alle menneskers basale behov, uden at Jordens biokapacitet ødelægges. Den store fattigdom i dele af verden er ikke holdbar. Vi oplever presset fra en voksende del af disse mennesker for at komme ind i Europa. Globaliseringen og den moderne kommunikation med TV satellitter o. lign. gør, at disse mennesker kender til de store forskelle og vil ofre meget for at forbedre deres situation. FN har med sine otte millenium-mål for år 2015 (www.2015.dk) sat fokus på et internationalt samarbejde om at sikre miljøet og bekæmpe fattigdom og sygdom.

Kina er et fattigt land med et fodspor pr. kineser på $\frac{1}{4}$ af en danskers fodspor. Men de er i gang med en voldsom vækst, og kineserne vil også gerne køre i biler. De forventes at øge antallet af biler fra

20 millioner til 150 millioner over de næste ti år.

Det er en af grundene til, at verdens energiforbrug forventes at stige med 50% de næste 25 år, hvoraf en stor del vil være olie og naturgas. Ud over de mulige konsekvenser for klimaet øger det risikoen for internationale konflikter om olien og gassen. De nuværende konflikter i Mellemøsten handler ikke mindst om adgang til olien, ligesom Rusland ved årsskiftet 2005–2006 demonstrerede, hvor usikkert det er at være afhængig af energiforsyning fra et andet land, da de lukkede for gasforsyningen til Ukraine og Europa. Det fik en tidligere polsk sikkerhedsrådgiver til at sige, at olie og gas er mere effektive for Rusland i dag, end dets atomvåben var i kommunismens æra. Kampen om ressourcerne, herunder de fossile brændsler, og storpolitik hænger uløseligt sammen.

Også derfor skal vi begrænse vores økologiske fodspor både ved udvikling af nye teknologier, ved udvikling af det internationale samarbejde og ved overvejelser over, hvad der ligger til grund for et godt liv både individuelt og i samfundet.